

шілому. Беручи це до уваги, різноманітні сучасні рухові оздоровчі режими відкривають широкі можливості як для оздоровчого так і для естетичного впливу на дітей, підлітків та юнаків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Голубев А.Д. *Формула краси*. – М.: Сов. Россия, 1968. – 135 с.
2. Завадич В.М. *Формування культури рухів у дівчат старших класів (на матеріалі уроків ритмічної гімнастики): Автореф. дис...канд. пед. наук.* – Луганськ, 1997. – 22 с.
3. Лоу Б. *Красота спорта.* / Пер. с англ. И.А.Моничева. Под общ. ред. В.И.Столярова. – М.: Радуга, 1984. – 256 с.
4. Мурахов И.В. *Спорт и физическая красота человека.* – К.: Рад. школа, 1981. – 104 с.
5. Мурза В.П. *Фізичні вправи і здоров'я.* – К.: Здоров'я, 1991. – 256 с.

POSTURE AS A STRUCTURAL ELEMENT OF THE AESTHETICS OF THE MOTIONAL IMPROVING ACTIVITY

KOZUBENKO NATASHA

Sumy State Pedagogical University named after A.S.Makarenko

The article deals with the interdependence of posture and health of schoolchildren and their motional activity. Posture is considered as a social cultural phenomenon and as an aesthetics element.

СПЕЦІАЛЬНІ ТЕОРЕТИЧНІ ЗНАННЯ – ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОГО ПРОЦЕСУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРА

ОЛЕКСАНДР КОЛОМІЄЦЬ

Дрогобицький державний педагогічний університет ім. Івана Франка

Піднесення ролі фізичної культури у зміцненні здоров'я населення є сьогодні одним із головних завдань нової України.

Цільовою комплексною програмою розвитку системи фізичного виховання та навчальними програмами з фізичної культури для учнів середніх загальноосвітніх навчальних закладів визначено, що одними з найголовніших завдань фізичного виховання у навчально-виховній сфері є вироблення в учнівської молоді конструктивних навичок, умінь самостійних занять фізичними вправами, розвиток пізнавальних інтересів та формування потреби у зміцненні здоров'я засобами фізичної культури. Передумовою виховання потреби у заняттях фізичними вправами є, на думку фахівців, виховання звички до цих занять. А однією з найефективніших складових виховання звички до занять фізичними вправами є формування глибокого і стійкого інтересу до цієї діяльності.

Інтерес визначається психологами і педагогами як один із найпотужніших мотивів діяльності, і навчальної зокрема [2; 4]. Чим меншим є інтерес, тим вираженішою є примусовість, а це у свою чергу, викликає опір учнів, вимагає від них підвищених вольових зусиль. Процес навчання стає безрадіним, стомлюючим, а його результати – малоефективними.

За даними А.Ц. Пуні, інтерес складається з трьох компонентів: знання, якими володіє людина у певній галузі, практична діяльність людини у цій галузі та емоційне задоволення, що відчуває людина у зв'язку з цими знаннями і діяльністю. На початковій стадії інтерес до навчальної діяльності може виникати на підставі будь-якого окремого компонента – емоційного задоволення, пізнавальної зацікавленості, усвідомлення корисності рухової діяльності тощо. Розвинути інтерес, зробити його глибоким, міцним, осмисленим можна лише за умови обов'язкового включення у навчально-виховний процес усіх зазначених компонентів. За відсутності хоча б одного з них інтерес не може бути стійким і глибоким.

Аналіз практики фізичного виховання у середніх загальноосвітніх закладах свідчить, що з трьох необхідних для виховання стійкого інтересу до занять фізичними вправами компонентів відносно добре представлений лише один – практична діяльність. Знанням та емоційному задоволенню приділяється значно менше уваги. Формування в учнів знань здійснюється фрагментарно, а найчастіше лише декларується. Важливо зазначити, що, на думку фахівців [1; 5], знання сприяють якіснішому оволодінню руховими навичками, формуванню потреби у фізичному вдосконаленні, вихованню звички до самостійних занять фізичними вправами тощо. Разом з тим низький рівень теоретичної підготовленості учнів знижує ефективність використання навчального часу уроків фізичної культури, а також не дозволяє повноцінно використовувати інші форми занять фізичними вправами. Особливо знижується ефективність використання системи домашніх завдань.

Відомо, що зміст та обсяг теоретичних знань, які повинні засвоїти учні загальноосвітньої школи, лімітуються навчальними програмами всіх рівнів, а важливість їх формування наголошується у класичних навчально-методичних посібниках [1; 5]. Проте ще дотепер недостатньо дослідженими є шляхи підвищення ефективності формування в учнів загальноосвітніх закладів теоретичних знань з предмету “Фізична культура”, зокрема недослідженими є можливості використання об'єктивних методів контролю засвоєння знань.

Таким чином, психолого-педагогічна і методична значущість даної проблеми та її недостатня теоретична і методична розробка зумовили вибір теми дисертаційного дослідження, визначення об'єкту і предмету, мети, формулювання мети дослідження, завдань наукового пошуку, новизни, теоретичної та практичної значущості.

Мета нашого дослідження полягає в обґрунтуванні змісту, форм та методів теоретичної підготовки у комплексному вирішенні завдань фізичного виховання учнів середньої загальноосвітньої школи.

Визнаючи знання як базовий компонент комплексного вирішення завдань фізичного виховання школярів, ми в жодному разі не визначаємо їх як компонент першорядний. Ми поділяємо думку дослідників [3; 5], що спроба окремих учителів надавати у своїй діяльності перевагу одному з компонентів фізкультурної освіти школярів (знанням, розвиткові рухових якостей чи засвоєнню техніки фізичних вправ) є відокремлення частини від цілого. Завдання фізичного виховання необхідно вирішувати комплексно, а зазначеним складовим може надаватись лише

часова перевага залежно від завдань різних етапів навчально-виховного процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ареф'єв В.Г., Єдинак Г.А. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту): Навчальний посібник для студентів навчальних закладів II-IV рівнів акредитації. – 2-е вид. перероб. і доп. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2001. – 384 с.
2. Дуркин П.К. Научно-методические основы формирования у школьников интереса к физической культуре: Автореф. дисс. ... докт. пед. наук: (13.00.04) / РГАФК. – М., 1994. – 40 с.
3. Короткова Е.А. Оптимизация учебного процесса по физической культуре в школе на основе технологии дифференцированного физкультурного образования школьников: Автореф. дисс. ... докт. пед. наук: (13.00.04) / Сибирская ГАФК. – Омск, 2000. – 46 с.
4. Психологія: Підручник / Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А. Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л. Трофімова. – К.: Либідь, 1999. – 558 с.
5. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ч. 1. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. – 272 с.

SPECIAL THEORETICAL KNOWLEDGE IS A PRECONDITION OF EFFECTIVE PROCESS OF PHYSICAL EDUCATION OF THE SCHOOLBOY

OLEKSANDR KOLOMIETS

Drohobych State Pedagogical University name after Ivan Franko

The problem of the formation the special theoretical knowledge in physical culture of a pupil of average general educational establishments is considered in the article. In particular, the knowledge is determined as necessary compound proof interest to doing physical exercises and precondition of effective process of physical education.

ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНО-ПРИГОДНИХ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ У СТУДЕНТОК ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ

ОЛЬГА КОЛОМІЙЦЕВА

Харківська державна академія фізичної культури

Суспільство по різному дбає про своє здоров'я, однак більшість людей раніше чи пізніше приходять до висновку, що якість їхнього життя напряму залежить від стану здоров'я.

Заняття фізичною культурою та спортом, які проводяться у середніх навчальних закладах, значною мірою сприяють підготовці студентів до майбутньої професійної діяльності. Численні приклади [Льбінч В.І., 1978; Раєвський Р.Т., 1985 та ін.] стверджують, що випускники навчальних закладів, які активно займалися під час навчання фізичною культурою і спортом, успішно працюють в несприятливих умовах виробництва. Поряд з тим факти свідчать про те, що ще недостатньо використовуються всі можливості фізичного виховання у середніх спеціальних навчальних закладах для підготовки студентів до майбутньої трудової діяльності. Деякі автори вказують, що частина випускників навчальних закладів